WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle 18.10.2021

Asia: WWF:n lausunto EU:n LULUCF-asetuksen ja hallintomalliasetuksen muutosehdotuksesta

Viite: U 49/2021 vp

WWF Suomi kiittää mahdollisuudesta kommentoida Valtioneuvoston kirjelmää (muistio EU/2021/0786) ja lausuu mielipiteenään seuraavaa:

WWF Suomi tukee Valtioneuvoston kantaa siitä, että LULUCF-asetuksessa tulisi kannustaa varastojen ja nielujen vahvistamiseen voimassa olevaa lainsäädäntöä paremmin. Sen sijaan pidämme hyvin ongelmallisena linjausta siitä, että sektoreiden väliset joustot pysyisivät nykyisen kaltaisina. Valtioneuvosto korostaa U-kirjeessä useaan kertaan, että päästöjen vähentämistoimet ovat ensisijaisia suhteessa hiilinieluihin. Tämä on WWF Suomen mielestä räikeässä ristiriidassa sen kanssa, että Valtioneuvosto suhtautuu positiivisesti nielujen ja päästövähennysten välisten joustojen laajentamiseen.

Valtioneuvoston mukaan ”Suomi pitää tärkeänä, että tulevaisuudessa maankäyttösektorin hiilinielut ja varastot otetaan todenmukaisesti huomioon ilmastolaskelmissa.” Tämä on WWF:n mukaan kannatettava linjaus ja sen tulisi myös heijastua käytännön soveltamiseen siten, että nykyisestä hämärästä nettonielulaskentatavasta luovuttaisiin komission ehdotusta nopeammassa aikataulussa.

EU-tason tavoitteenasettelu

Eurooppalaisen ilmastolain vuoden 2030 nettopäästövähennystavoitteessa hyväksi luettava nielujen aikaansaamien poistumien määrä on -225 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttitonnia vuodessa. Komission ehdotuksessa uudeksi LULUCF-asetukseksi EU-tason poistumatavoite on nostettu tasolle -310 miljoonaa tonnia per vuosi. Tämä erotus ei kuitenkaan välttämättä kiristä EU:n nettopäästötavoitetta, koska valmiuspaketin kokonaisarkkitehtuuriin on sisällytetty huomattava määrä joustoja.

WWF:n mielestä komission ehdottama EU-tason poistumatavoite vuodelle 2030 on selvästi riittämätön. WWF on esittänyt tavoitteeksi -600 Mt CO2e. Suomen ei tule vastustaa tavoitteen tarkistamista ylöspäin jatkoneuvotteluissa. WWF Suomi yhtyy Valtioneuvoston näkemykseen, jonka mukaan ilmastolainsäädännön ensisijaisena tavoitteena tulee olla päästöjen vähentäminen. Luonnon hiilivarastojen kasvattaminen ja hiilensidonnan tehostaminen on kuitenkin hyvin tärkeä osa ilmastonmuutoksen hillintätoimia ja monilla toimenpiteillä on myös muita positiivisia ympäristövaikutuksia.

Monien muiden maiden tavoin Suomessa on arvioitu hiilinielujen vahvistamispotentiaalia (esim. Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteet. Arvio päästövähennysmahdollisuuksista, Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 7/2021). Suomi on hyvä esimerkki siitä, että alueellinen nielupotentiaali on huomattavasti korkeampi kuin komission ehdotus. Komissio arvioi, että tavoitteeseen -310 Mt päästäisiin EU-tasolla hyvin maltillisin kustannuksin, noin 5–10 euroa/ t CO2e. Hiilinielujen vahvistamisen kustannukset olisivat siis varsin maltillisia esimerkiksi verrattuna EU:n päästökaupan hintatasoon.

Suomen osuus nielutavoitteesta

Vuonna 2020 nielujen taso Suomessa oli -23 Mt ja Suomi ilmastopaneeli on arvioinut, että Suomen vuoden 2035 hiilineutraalisuustavoitteen toteuttaminen edellyttää vähintään -21 Mt CO2e vuotuista poistumaa. Tätä taustaa vasten Valtioneuvoston kanta, että komission ehdottama velvoite -17,7 Mt olisi riittävä, voidaan pitää kyseenalaisena.

Laskentasäännöt

Komissio ehdottaa, että LULUCF-raportoinnissa otettaisiin käyttöön uusi luokka ”hiilivarastotuotteet”. Tällä muutoksella pyritään luomaan pohja EU-laajuisille hiilimarkkinoille. WWF:n mielestä puutuotteiden (Harvested Wood Products) rooliin osana LULUCF-sektorin laskentajärjestelmää tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Puun käytön hyvin erilaiset vaihtoehdot (kuten poltto tai pitkäikäisten tuotteiden valmistus) näkyvät tällä hetkellä LULUCF-sektorin nettonielutasoissa, mutta puun käyttöä ohjaavat kannusteet sisältyvät muihin lakeihin, ml. Uusiutuvan energia direktiiviin (REDII) sekä Päästökauppadirektiiviin.

Uusi arkkitehtuuri kaudella 2031–2035

WWF pitää harhaanjohtavana esitystapaa, jonka mukaan uusi arkkitehtuuri koskisi vain viiden vuoden jaksoa. On täysin selvää, että näin isoa arkkitehtuurimuutosta ei tehtäisi väliaikaiseksi ratkaisuksi, vaan se olisi toistaiseksi voimassa.

Sektorien välisten rahojen siirtämisellä voi olla hyvin merkittäviä vaikutuksia poliittisten päätösten lähtökohtiin. WWF suhtautuu hyvin epäilevästi komission ehdotukseen uudesta AFOLU-kokonaisuudesta. Muutoksesta ei olisi mitään merkittävää hyötyä. Sen sijaan muutos vaikeuttaisi ilmastopolitiikan suunnittelua ja vaikutusten arviointia hyvin pitkäksi aikaa. Märehtijöiden metaanipäästöillä, jotka tällä hetkellä tilastoidaan taakanjakosektorilla, ei ole mitään yhteyttä nykyisen maankäyttösektorin nieluihin. Myös eläinten lannan käsittelystä sekä keinolannoitteiden käytöstä johtuvien metaani- ja typpioksiduulipäästöjen tilastoimiselle taakanjakosektorille on edelleen vahvat perusteet. Komission ehdotus aiheuttaisi siis uusia ongelmia ja epäjohdonmukaisuuksia.

Kunnioittavasti,

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen Rahasto, sr

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Bernt Nordman
Ilmastovastaava